

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าการทดสอบค่าวิกฤตที่
- F แทน ค่าสถิติการแจกแจงแบบเอฟ
- MS แทน ค่าความแปรปรวน
- SS แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
- df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
- p แทน ค่าความน่าจะเป็น
- $*$ แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อาชีพ และวุฒิการศึกษา เสนอข้อมูลโดยใช้คำร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม โดยภาพรวม จำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ อาชีพและวุฒิการศึกษา สถิติที่ใช้ คือ ใช้การวิเคราะห์การทดสอบค่าที (*t-test*) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และเมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติจะนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Methods)

ตอนที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อาชีพ และวุฒิการศึกษา เสนอข้อมูลโดยใช้ร้อยละ

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	94	43.90
หญิง	120	56.10
รวม	214	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.10 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 43.90

ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	11	5.10
เกษตรกร	82	38.30
ค้าขาย	26	12.10
รับจ้างทั่วไป	95	44.40
รวม	214	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 44.40 รองลงมา อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 38.30 อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 12.10 และอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 5.10

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	198	92.50
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	16	7.50
รวม	214	100.00

จากตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้ปกครอง ที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 92.50 และตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม โดยภาพรวม จำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	n = 214		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านความขยัน	3.87	.52	บ่อยครั้ง	8
2. ด้านความประหยัด	3.98	.65	บ่อยครั้ง	6
3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.14	.64	บ่อยครั้ง	2
4. ด้านความมีวินัย	3.95	.67	บ่อยครั้ง	7
5. ด้านความสุภาพ	4.10	.74	บ่อยครั้ง	4
6. ด้านความสะอาด	4.14	.64	บ่อยครั้ง	2
7. ด้านความสามัคคี	4.08	.58	บ่อยครั้ง	5
8. ด้านความมีน้ำใจ	4.16	.63	บ่อยครั้ง	1
รวม	4.05	.51	บ่อยครั้ง	

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับบ่อยครั้ง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความสะอาด

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความขยัน

ด้านความขยัน	n = 214		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ฝึกให้นักเรียนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค อดทน ต่อความยากลำบาก มีมานะอดทน	3.88	.73	บ่อยครั้ง	4
2. คอยติดตามดูแลให้นักเรียนทำการบ้านหรือ ทำงานจนกว่าจะสำเร็จ	3.43	.45	บางครั้ง	6
3. ฝึกให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	3.96	.94	บ่อยครั้ง	3
4. ฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างในการทบทวน บทเรียนหรือสิ่งที่เรียนรู้อื่น	3.38	.87	บางครั้ง	7
5. ฝึกให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ งานที่ได้รับมอบหมาย	4.31	.66	บ่อยครั้ง	2
6. ฝึกให้นักเรียนมีความตั้งใจและขยันหมั่นเพียร ใฝ่เรียน ใฝ่รู้	4.43	.76	บ่อยครั้ง	1
7. ฝึกให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ต่อตนเอง และส่วนรวม	3.73	.79	บ่อยครั้ง	5
รวม	3.87	.52	บ่อยครั้ง	-

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
ด้านความขยัน โดยรวมและรายด้านมีส่วนร่วมบ่อยครั้ง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 อันดับแรก ได้แก่ ฝึกให้นักเรียนมีความตั้งใจและขยันหมั่นเพียร ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ รองลงมา คือ ฝึกให้
นักเรียนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ งานที่ได้รับมอบหมาย และฝึกให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น
ในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความประหยัด

ด้านความประหยัด	n = 214		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการวางแผนในการใช้จ่าย ไม่ฟุ่มเฟือย	4.15	.75	บ่อยครั้ง	2
2. ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างคุ้มค่า	3.43	.82	บางครั้ง	8
3. อบรมให้นักเรียนรู้จักประมาณตนในการใช้ ปัจจัย 4 (อาหาร, เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม, ที่อยู่อาศัย, ยารักษาโรค) ในการดำรงชีพ	3.99	.90	บ่อยครั้ง	6
4. อบรมให้นักเรียนรู้จักดูแลรักษาทรัพย์สิน สิ่งของครอบครัว และของโรงเรียน	4.10	.80	บ่อยครั้ง	3
5. สอนให้นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียน และ ของใช้ส่วนตัวอย่างประหยัด คุ้มค่า	4.01	.82	บ่อยครั้ง	4
6. สอนให้นักเรียนรู้จักช่วยประหยัดน้ำ รวมถึงไฟฟ้าของโรงเรียนและครอบครัว	3.99	.80	บ่อยครั้ง	7
7. สอนให้นักเรียนใช้จ่ายเงินทอง เครื่องอุปโภค บริโภค อย่างประหยัดรู้คุณค่า	4.16	.94	บ่อยครั้ง	1
8. สอนให้นักเรียนไม่ทำลายทรัพย์สิน สิ่งของ ของผู้อื่นหรือส่วนรวม	4.00	.84	บ่อยครั้ง	5
รวม	3.98	.65	บ่อยครั้ง	-

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความ
ประหยัด โดยรวมและรายด้านมีส่วนร่วมบ่อยครั้ง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

3 อันดับแรก ได้แก่ สอนให้นักเรียนใช้จ่ายเงินทอง เครื่องอุปโภค บริโภค อย่างประหยัดรู้คุณค่า รองลงมา ฝึกให้นักเรียนรู้จักการวางแผนในการใช้จ่ายไม่ฟุ่มเฟือย และอบรมให้นักเรียนรู้จักดูแลรักษาทรัพย์สิน สิ่งของครอบครัว และของโรงเรียน

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ด้านความซื่อสัตย์	n = 214		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ได้อบรมให้นักเรียนพูดแต่ความจริง ไม่พูดโกหก	4.22	.78	บ่อยครั้ง	2
2. ได้สอนให้นักเรียนเป็นคนมีความซื่อตรงไม่คดโกง	4.33	.78	บ่อยครั้ง	1
3. ได้สอนให้นักเรียนรู้จักยอมรับความจริง	4.15	.78	บ่อยครั้ง	4
4. ได้อบรมให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบ การสอบ และ ไม่ให้ลอกการบ้าน	3.81	.76	บ่อยครั้ง	6
5. ได้สอนให้นักเรียนไม่พูดโกหก	4.14	.82	บ่อยครั้ง	5
6. ให้นักเรียนรู้จักรักษาคำพูดของตน	4.18	.90	บ่อยครั้ง	3
รวม	4.14	.64	บ่อยครั้ง	-

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยรวมและรายด้านมีส่วนร่วมบ่อยครั้ง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ได้สอนให้นักเรียนเป็นคนมีความซื่อตรงไม่คดโกง รองลงมา ได้อบรมให้นักเรียนพูดแต่ความจริง ไม่พูดโกหก และให้นักเรียนรู้จักรักษาคำพูดของตน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีวินัย

ด้านความมีวินัย	n = 214		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ฝึกให้นักเรียนเป็นคนรู้จักตรงต่อเวลา เช่น ฝึกอบรมให้นักเรียนมาเรียนทันเวลา	4.24	.78	บ่อยครั้ง	1
2. คอยดูแลเรื่องการแต่งกายของนักเรียน ให้อยู่ในระเบียบของโรงเรียน	3.77	1.03	บ่อยครั้ง	5
3. อบรมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	4.09	.84	บ่อยครั้ง	2
4. อบรมให้นักเรียนรู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	4.06	.79	บ่อยครั้ง	3
5. อบรมให้นักเรียนเคารพต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	3.89	.96	บ่อยครั้ง	4
6. อบรมให้นักเรียนรู้จักกฎระเบียบของสังคม เช่น การเข้าแถวต่อคิวตามลำดับ	3.66	.81	บ่อยครั้ง	6
รวม	3.95	.67	บ่อยครั้ง	-

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีวินัย โดยรวม และรายด้าน มีส่วนร่วมบ่อยครั้ง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ฝึกให้นักเรียนเป็นคนรู้จักตรงต่อเวลา เช่น ฝึกอบรมให้นักเรียนมาเรียนทันเวลา รองลงมา อบรมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และอบรมให้นักเรียนรู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความสุภาพ

ด้านความสุภาพ	n = 214		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. อบรมให้นักเรียนพูดจาสุภาพ ไพเราะอ่อนหวาน และไม่พูดคำหยาบ	3.91	1.00	บ่อยครั้ง	5
2. ฝึกให้นักเรียนเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ	4.38	.75	บ่อยครั้ง	2
3. ฝึกให้นักเรียนกล่าวคำขอโทษเมื่อรู้ตัวว่ากระทำผิด	4.00	.94	บ่อยครั้ง	4
4. อบรมนักเรียนในเรื่องการมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่	4.41	.76	บ่อยครั้ง	1
5. อบรมนักเรียนเรื่องการรู้จักให้อภัยผู้อื่น	3.89	.93	บ่อยครั้ง	6
6. สอนให้นักเรียนมีมารยาทในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และมีมารยาททางสังคม	4.01	1.00	บ่อยครั้ง	3
รวม	4.10	.74	บ่อยครั้ง	-

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความสุภาพ โดยรวม และรายด้านมีส่วนร่วมบ่อยครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อบรมนักเรียนเรื่องการมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ รองลงมา ฝึกให้นักเรียนเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ และสอนให้นักเรียนมีมารยาทในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และมีมารยาททางสังคม

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความสะอาด

ด้านความสะอาด	n = 214		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ฝึกให้นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาด เครื่องแต่งกาย	4.52	.73	เป็นประจำ	1
2. ฝึกให้นักเรียนรักษาความสะอาด ที่อยู่อาศัย ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย	4.42	.73	บ่อยครั้ง	2
3. อบรมให้นักเรียนรักษาความสะอาด ภายในห้องเรียน	3.71	.89	บ่อยครั้ง	5
4. สอนให้นักเรียนล้างมือหลังเข้าห้องน้ำ/ ก่อนรับประทานอาหาร	3.82	.91	บ่อยครั้ง	4
5. ส่งเสริม และเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นคนมีนิสัย รักความสะอาด	4.26	.86	บ่อยครั้ง	3
รวม	4.14	.64	บ่อยครั้ง	-

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
ด้านความสะอาด โดยรวมมีส่วนร่วมบ่อยครั้ง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก
ได้แก่ มีส่วนร่วมเป็นประจำ ในการฝึกให้นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาดเครื่องแต่งกาย มีส่วนร่วม
บ่อยครั้ง ได้แก่ ฝึกให้นักเรียนรักษาความสะอาด ที่อยู่อาศัยให้เป็นระเบียบ เรียบร้อย การส่งเสริม
และเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นคนมีนิสัยรักความสะอาด

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความสามัคคี

ด้านความสามัคคี	<i>n</i> = 214		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข	4.20	.84	บ่อยครั้ง	1
2. อบรมให้นักเรียนเป็นคนใจกว้างยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น	4.12	.77	บ่อยครั้ง	2
3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับบทบาทของตน ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.01	.87	บ่อยครั้ง	5
4. ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของโรงเรียน	4.00	.91	บ่อยครั้ง	6
5. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตน	4.11	.79	บ่อยครั้ง	3
6. สอนให้นักเรียนรู้จักสามัคคีในหมู่คณะ ประนีประนอม ไม่ใช้พฤติกรรมความรุนแรง	4.05	.65	บ่อยครั้ง	4
รวม	4.08	.58	บ่อยครั้ง	-

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
ด้านความสามัคคี โดยรวม และรายด้านมีส่วนร่วมบ่อยครั้ง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รองลงมา อบรม
ให้นักเรียนเป็นคนใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และส่งเสริมให้นักเรียนเห็นแก่ประโยชน์
ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีน้ำใจ

ด้านความมีน้ำใจ	n = 214		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อส่วนรวม	4.04	.78	บ่อยครั้ง	6
2. ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความเอื้ออาทรต่อคนอื่น	4.22	.77	บ่อยครั้ง	3
3. อบรมให้นักเรียนรู้จักเป็นคนมีน้ำใจกับคนรอบข้าง หรือรู้จักเห็นใจผู้อื่น	4.23	.75	บ่อยครั้ง	2
4. ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสช่วยเหลืองานของครู ของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง	4.26	.75	บ่อยครั้ง	1
5. ฝึกให้นักเรียนมีความรู้สึกที่จะเป็นผู้ให้มากกว่าเป็นผู้รับ	4.06	.85	บ่อยครั้ง	5
6. ฝึกให้นักเรียนรู้จักความมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักการแบ่งปันสิ่งของ/ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเขาลำบาก	4.12	1.00	บ่อยครั้ง	4
รวม	4.16	.63	บ่อยครั้ง	-

จากตารางที่ 13 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีน้ำใจ โดยรวมมีส่วนร่วมบ่อยครั้ง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสช่วยเหลืองานของครู ของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง รองลงมา อบรมให้นักเรียนรู้จักเป็นคนมีน้ำใจกับคนรอบข้าง หรือรู้จักเห็นใจผู้อื่น และฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความเอื้ออาทรต่อคนอื่น

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ อาชีพและวุฒิการศึกษา สถิติที่ใช้ คือ ใช้การวิเคราะห์การทดสอบค่าที (*t-test*) การวิเคราะห์

ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และเมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จะนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Methods)

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม

โดยภาพรวม	เพศ				<i>t</i>	<i>p</i>
	ชาย		หญิง			
	<i>n</i> = 94		<i>n</i> = 120			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านความขยัน	3.79	.39	3.94	.60	-2.15*	.03
2. ด้านความประหยัด	4.18	.55	3.82	.69	4.25	.17
3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.24	.62	4.06	.64	2.13	.48
4. ด้านความมีวินัย	4.17	.59	3.78	.67	4.47	.33
5. ด้านความสุภาพ	4.18	.77	4.04	.70	.32	.15
6. ด้านความสะอาด	4.35	.44	3.99	.73	4.54*	.00
7. ด้านความสามัคคี	4.14	.58	4.03	.57	1.43	.15
8. ด้านความมีน้ำใจ	4.34	.61	4.01	.61	3.95	.21
รวม	4.18	.44	3.96	.54	3.21	.57

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ โดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ด้านความสะอาด และด้านความมีน้ำใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยผู้ปกครองเพศชายจะมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองเพศหญิง ยกเว้นเพียงด้านความสุภาพ และด้านความสามัคคี พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง
โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ

ด้าน	อาชีพ											
	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ				เกษตรกร				ค้าขาย			
	$n = 11$				$n = 82$				$n = 26$			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความซื่อสัตย์	3.42	.15	บางครั้ง	7	3.82	.63	บ่อยครั้ง	8	4.07	.40	บ่อยครั้ง	3
2. ด้านความประหยัด	4.00	.00	บ่อยครั้ง	5	3.89	.71	บ่อยครั้ง	6	3.88	.08	บ่อยครั้ง	7
3. ด้านความซื่อสัตย์	3.00	.00	บางครั้ง	8	4.12	.71	บ่อยครั้ง	4	4.27	.17	บ่อยครั้ง	2
สุจริต												
4. ด้านความมีวินัย	4.23	.26	บ่อยครั้ง	3	3.89	.71	บ่อยครั้ง	6	3.92	.63	บ่อยครั้ง	6
5. ด้านความสุภาพ	4.20	.61	บ่อยครั้ง	4	4.08	.69	บ่อยครั้ง	5	4.30	.37	บ่อยครั้ง	1
6. ด้านความสะอาด	4.69	.10	ประจำ	1	4.24	.67	บ่อยครั้ง	1	4.05	.24	บ่อยครั้ง	4
7. ด้านความสามัคคี	3.64	.35	บ่อยครั้ง	6	4.17	.60	บ่อยครั้ง	2	3.94	.29	บ่อยครั้ง	5
8. ด้านความมีน้ำใจ	4.27	.26	บ่อยครั้ง	2	4.13	.65	บ่อยครั้ง	3	3.77	.66	บ่อยครั้ง	8
รวม	3.93	.15	บ่อยครั้ง	-	4.04	.57	บ่อยครั้ง	-	4.03	.18	บ่อยครั้ง	-
									4.09	.54	บ่อยครั้ง	-

จากตารางที่ 15 พบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อยครั้ง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความสะอาด ด้านความมีน้ำใจ และด้านความมีวินัย

อาชีพเกษตรกร เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ

อาชีพค้าขาย เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความสุภาพ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความขยัน

อาชีพรับจ้างทั่วไป เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความประหยัด

ตารางที่ 16 วิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของ
ผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	แหล่ง ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านความขยัน	ระหว่างกลุ่ม	3.736	3	1.245	4.82*	.003
	ภายในกลุ่ม	54.306	210	.259		
	รวม	58.042	213			
2. ด้านความประหยัด	ระหว่างกลุ่ม	2.586	3	.862	2.05	.108
	ภายในกลุ่ม	88.361	210	.421		
	รวม	90.947	213			
3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	ระหว่างกลุ่ม	15.882	3	5.294	15.84*	.000
	ภายในกลุ่ม	70.209	210	.334		
	รวม	86.091	213			
4. ด้านความมีวินัย	ระหว่างกลุ่ม	1.237	3	.412	.92	.431
	ภายในกลุ่ม	93.943	210	.447		
	รวม	95.179	213			
5. ด้านความสุภาพ	ระหว่างกลุ่ม	1.375	3	.458	.84	.470
	ภายในกลุ่ม	113.820	210	.542		
	รวม	115.195	213			
6. ด้านความสะอาด	ระหว่างกลุ่ม	5.846	3	1.949	5.02*	.002
	ภายในกลุ่ม	81.544	210	.388		
	รวม	87.389	213			
7. ด้านความสามัคคี	ระหว่างกลุ่ม	3.345	3	1.115	3.49*	.017
	ภายในกลุ่ม	67.139	210	.320		
	รวม	70.484	213			

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	แหล่ง ความแปรปรวน	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
8. ด้านความมีน้ำใจ	ระหว่างกลุ่ม	5.085	3	1.695	4.51*	.004
	ภายในกลุ่ม	78.858	210	.376		
	รวม	83.943	213			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	.295	3	.098	.379	.768
	ภายในกลุ่ม	54.375	210	.259		
	รวม	54.670	213			

จากตารางที่ 16 พบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ โดยรวม ด้านความประหยัด ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

เมื่อผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Methods) ดังปรากฏในตารางที่ 17-21

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
จำแนกตามอาชีพ ด้านความขยัน

ด้านความขยัน	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป
		3.42	3.82	4.07	3.92
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	3.42	-	.40*	.65*	.50*
2. เกษตรกร	3.82	-	-	.25*	.10
3. ค้าขาย	4.07	-	-	-	.15
4. รับจ้างทั่วไป	3.92	-	-	-	-

$p < .05$

จากตารางที่ 17 พบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง
โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านความขยัน จำแนก
ตามอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำนวน 4 คู่ ได้แก่ อาชีพเกษตรกร อาชีพ
ค้าขาย และอาชีพรับจ้างทั่วไป มีส่วนร่วมมากกว่า อาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพ
ค้าขาย มีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพเกษตรกร ส่วนรายคู่อื่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป
		3.00	4.12	4.27	4.25
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	3.00	-	1.12*	1.27*	1.25*
2. เกษตรกร	4.12	-	-	.15	.13
3. ค้าขาย	4.27	-	-	-	.02
4. รับจ้างทั่วไป	4.25	-	-	-	-

$p < .05$

จากตารางที่ 18 พบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง
โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำนวน 3 คู่ ได้แก่ อาชีพ
เกษตรกร อาชีพค้าขาย และอาชีพรับจ้างทั่วไป มีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพรับราชการ หรือพนักงาน
รัฐวิสาหกิจ ส่วนรายคู่อื่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ ด้านความสะอาด

ด้านความสะอาด	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป
		4.69	4.24	4.05	4.02
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.69	-	.45*	.64*	.67*
2. เกษตรกร	4.24	-	-	.19	.22*
3. ค้าขาย	4.05	-	-	-	.03
4. รับจ้างทั่วไป	4.02	-	-	-	-

$p < .05$

จากตารางที่ 19 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครองโรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ ด้านความสะอาด แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำนวน 4 คู่ ได้แก่ อาชีพรับราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย และอาชีพรับจ้างทั่วไป และอาชีพเกษตรกร มีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพรับจ้างทั่วไป ส่วนรายคู่อื่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
จำแนกตามอาชีพ ด้านความสามัคคี

ด้านความสามัคคี	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป
		3.64	4.17	3.94	4.09
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	3.64	-	.53*	.30	.45*
2. เกษตรกร	4.17	-	-	.23	.08
3. ค้าขาย	3.94	-	-	-	.15
4. รับจ้างทั่วไป	4.09	-	-	-	-

$p < .05$

จากตารางที่ 20 พบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง
โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ ด้าน
ความสามัคคี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อาชีพเกษตรกร และ
อาชีพรับจ้างทั่วไป มีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพรับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนรายคู่อื่น
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ ด้านความมีน้ำใจ

ด้านความมีน้ำใจ	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป
		4.27	4.13	3.77	4.26
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.27	-	.14	.23*	.01
2. เกษตรกร	4.13	-	-	.36*	.13
3. ค้าขาย	3.77	-	-	-	.49*
4. รับจ้างทั่วไป	4.26	-	-	-	-

$p < .05$

จากตารางที่ 21 พบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง
โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กับจำแนกตามอาชีพ
ด้านความมีน้ำใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำนวน 3 คู่ ได้แก่ อาชีพรับราชการ
หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพเกษตรกร และอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพค้าขาย
ส่วนรายคู่อื่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของผู้ปกครอง โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมในการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม	วุฒิการศึกษา				<i>t</i>	<i>p</i>
	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป			
	<i>n</i> = 198		<i>n</i> = 16			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านความขยัน	3.88	.53	3.79	.34	.63	.13
2. ด้านความประหยัด	3.97	.67	4.12	.43	-.88	.27
3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.14	.62	4.11	.85	.12*	.03
4. ด้านความมีวินัย	3.92	.68	4.39	.08	-8.95*	.00
5. ด้านความสุภาพ	4.05	.74	4.74	.29	-7.69*	.00
6. ด้านความสะอาด	4.11	.65	4.53	.19	-6.15*	.00
7. ด้านความสามัคคี	4.05	.58	4.41	.29	-4.20*	.01
8. ด้านความมีน้ำใจ	4.13	.64	4.47	.36	-3.39*	.01
รวม	4.03	.52	4.32	.20	-4.60*	.02

$p < .05$

จากตารางที่ 22 พบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง
โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา
โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี
และด้านความมีน้ำใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ยกเว้น ด้านความขยัน
ด้านความประหยัด และด้านความซื่อสัตย์สุจริต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ดังนี้

1. คนที่หนึ่งกล่าวว่า ด้านความซื่อสัตย์ ผู้ปกครองควรนำประวัติของผู้มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในชีวิตมาให้เด็กในปกครอง ได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของบุคคลเหล่านั้น เพื่อให้เด็กได้นำไปใช้เป็นต้นแบบ ด้านความประหยัด การสอนให้เด็กรู้จักคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ โดยให้ตระหนักถึงความยากลำบากของการหาทรัพยากรสินต่าง ๆ มาครอบครอง จึงควรใช้อย่างคุ้มค่า การส่งเสริมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้ยึดถือเป็นหน้าที่ที่พึงปฏิบัติในการร่วมด้วยช่วยกันอนุรักษ์โลก การฝึกให้ใช้ทรัพยากรอย่างถูกวิธี โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติเอง อาทิเช่น การคัดแยกขยะที่นักเรียนทิ้งด้วยตนเอง การจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ครูผู้สอนควรออกกฎระเบียบการสอบให้นักเรียนฟังทุกครั้ง และควบคุมปฏิบัติอย่างเคร่งครัดจนเป็นนิสัย นักเรียนปฏิบัติผิดระเบียบ จะต้องว่ากล่าวตักเตือนครั้งที่ 1 และให้สอบเดี่ยวในการผิดระเบียบครั้งที่ 2 ถ้าครั้งที่ 3 ไม่ให้ดำเนินการตรวจสอบต่อทำให้นักเรียนเกรงใจในการทำการสอบ จะสั่งสอนอบรมให้เด็กทำการบ้านด้วยตัวเอง ไม่ลอกการบ้านผู้อื่น ด้านความมีวินัย ควรสอนให้เด็กรู้และเข้าใจในความหมายของคำว่า “วินัย” ให้ท่องแท้แตกฉาน การเคารพกติกา ข้อห้าม บทลงโทษต่าง ๆ และฝึกให้เด็กรู้จักกฎระเบียบของสังคม โดยฝึกฝนตั้งแต่อยู่ที่บ้าน เช่น การตั้งกฎระเบียบภายในบ้าน ให้นักเรียนเล่น ด้านความสุภาพ ควรสั่งสอนอบรมการให้อภัยผู้อื่นโดยใช้หลักธรรมะ สอนให้พูดจาสุภาพ อ่อนหวาน พูดให้มีหางเสียง รู้จักเด็ก รู้จักผู้ใหญ่ มีสัมมาคารวะ รู้จักให้อภัยเมื่อเพื่อนทำผิด หรือการยกตัวอย่างกรณีศึกษา ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของการมีมารยาทที่ดี ด้านความสะอาด ควรสอนให้เด็กเริ่มต้นรู้จักรับผิดชอบความสะอาดของตนเอง การดูแลความสะอาดของใช้ส่วนตัว และความสะอาดของที่บ้าน เพื่อฝึกให้รักษาความสะอาดเป็นกิจนิสัย นอกจากนั้นที่โรงเรียน ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนมีการแบ่งกลุ่ม โดยกำหนดให้ผู้มีความรับผิดชอบเป็นหัวหน้า แล้วผลัดกันเลือกลูกทีม ด้านความสามัคคี ควรส่งเสริม ให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจทางเลือกที่ถูกต้องภายในครอบครัว เช่น การกำหนดกิจกรรมในครอบครัว ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมในครอบครัว ส่วนในโรงเรียน ครูควรเป็นผู้ชี้แนะให้เห็นข้อดีในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การส่งเสริมความสามัคคี ความร่วมมือในการทำกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วง ด้านความมีน้ำใจ ควรสอนให้นักเรียนเป็นผู้ที่เสียสละ ความสุขส่วนตนเพื่อส่วนรวม โดยให้เด็กตระหนักถึงการแสดงน้ำใจ และการเสียสละ การรู้จักการให้ต่อผู้อื่น

2. คนที่หนึ่งกล่าวว่า ด้านความขยัน ควรสอนให้ทบทวนบทเรียนในทุกวัน ทุกครั้งที่ว่างและเรียน เล่น สลับกันไปจะได้ไม่น่าเบื่อจนเกินไป และต้องมีความมุ่งมั่นในการทำงานแต่ละชิ้นให้สำเร็จเพื่อเป็นการฝึกความรับผิดชอบในการทำงาน ด้านความประหยัด ควรฝึกให้มีการหยอดออมสิน และเลือกซื้อเฉพาะสิ่งของที่จำเป็นในชีวิตประจำวันก่อน ส่วนของเล่นค่อยเลือกซื้อทีหลัง ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ควรสอนเสมอเรื่อง “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” และสอนว่าถ้าเราไม่ซื่อสัตย์ ก็จะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ด้านความมีวินัย ควรยกตัวอย่างชาวญี่ปุ่นให้ฟัง เพราะเขาเป็นชาติที่มีวินัยในตัวเองสูง ประเทศเขาจึงมีความเจริญมาก ด้านความสุขภาพ ควรสอนให้พูดจาสุภาพ อ่อนหวาน พูดให้มีหางเสียง รู้จักมีสัมมาคารวะ รู้จักการให้อภัย ด้านความสะอาด ควรสอนให้รักความสะอาดเริ่มต้นจากการดูแลความสะอาดร่างกายของตนเอง และเครื่องแต่งกายให้สะอาดอยู่เสมอ รวมทั้งที่อยู่อาศัยให้มีความสะอาดเรียบร้อยน่าอยู่น่าอาศัย ด้านความสามัคคี ควรสอนให้รู้จักการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมความสามัคคี ความร่วมมือในการทำกิจกรรมให้สำเร็จ ลุล่วง และมีการให้กำลังใจอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สิ่งสำคัญครูต้องอยู่ด้วยทุกขั้นตอน เพื่อให้ นักเรียนเกิดความมั่นใจในการทำงาน เมื่อเกิดปัญหา ครูสามารถแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง การสอนให้เป็นคนรู้จักมีน้ำใจช่วยเหลือห่มุคณะ รู้สึกตนเองมีคุณค่า ภาคภูมิใจในตัวเอง นอกจากเรียนเก่ง ทำกิจกรรม เช่น กีฬา และช่วยเหลือบุคคลอื่น ด้านความมีน้ำใจ ควรสอนให้นักเรียนเป็นผู้ที่เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม โดยให้เด็กตระหนักถึงการแสดงน้ำใจ และการเสียสละ การรู้จักการให้ต่อผู้อื่น ฝึกให้นักเรียนได้เสียสละให้ผู้อื่น และการกล่าวชมเชย เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เสียสละ ช่วยเหลือในการให้ผู้อื่น โดยผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างในการช่วยเหลือผู้อื่นให้กับลูก ทำโดยไม่หวังผลตอบแทน ทำให้เป็นกิจนิสัย

3. คนที่หนึ่งกล่าวว่า ด้านความขยัน ควรจัดเวลาให้ทบทวนวิชาเรียนในแต่ละวัน โดยฝึกให้ทำเป็นกิจนิสัย โดยให้แบ่งช่วงเวลาพักนอน กับเวลาทบทวนการเรียนให้เด็กอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดความเครียด รวมถึงการอบรมสั่งสอนให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้เป็นกิจนิสัย และทำให้สำเร็จ เพื่อให้ฝึกหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน การทำงานให้ประสบความสำเร็จ และการรู้จักแก้ปัญหา การส่งเสริมดังกล่าวควรให้รางวัลเมื่อรับผิดชอบหน้าที่จนสำเร็จ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้รับผิดชอบหน้าที่ของตนเองด้วยความขยัน และส่งเสริมให้นักเรียนใส่ใจต่อการทบทวนบทเรียนมากขึ้น ด้านความประหยัด ควรฝึกให้ใช้ทรัพยากรอย่างถูกวิธี โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติเอง อาทิเช่น การคัดแยกขยะที่นักเรียนทิ้งด้วยตนเอง การจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ การรู้จักใช้ของโดยยึดหลักประโยชน์สูงสุด ประหยัดสุด การใช้ของที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้เสื้อผ้าใช้ต่อจากพี่ การสอนให้เด็กดำรงชีวิตอย่างพอเพียงเป็นนิสัย

ฝึกนิสัยประหยัดคอดอม โดยผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างในการเป็นผู้นำด้านความประหยัดในบ้าน เช่น ปิดน้ำปิดไฟ และประหยัดทรัพยากรอื่น ๆ ในบ้าน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ควรอบรมให้เด็กทำการบ้านด้วยตัวเอง ไม่ลอกการบ้านผู้อื่น ส่วนการสอบ ในส่วนของผู้ปกครองจะแนะนำให้เด็กตั้งใจเรียน ตั้งใจทำการบ้าน และตั้งใจทำข้อสอบ โดยส่งเสริมให้รู้จักรับผิดชอบด้านการเรียน ฝึกนิสัยให้อ่านหนังสือเป็นประจำทุกวัน เพื่อส่งเสริมให้รักการอ่าน ส่งผลให้ตั้งใจเรียนหนังสือ นอกจากนี้ควรส่งเสริมด้านการนับถือศาสนา ซึ่งช่วยขัดเกลาคิดใจ และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เช่น การเทศนา อบรมด้วย (พุทธบุตร) ด้านความมีวินัย ควรฝึกให้เด็กรู้จักกฎระเบียบของสังคม โดยฝึกฝนตั้งแต่อยู่ที่บ้าน เช่น การตั้งกฎระเบียบภายในบ้านให้นักเรียนเล่น และนอนเป็นเวลา หรือการเสียสละให้ผู้ใหญ่ปฏิบัติกิจก่อน เป็นต้น ด้านความสุภาพ ควรยกตัวอย่างกรณีศึกษา ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของการมีมารยาทที่ดี สำหรับกรณีที่มีปัญหา ทะเลาะวิวาท ไม่สามารถตกลงกันได้ นั้น จะให้นักเรียนคู่กรณี ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ด้านความสะอาด ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีการแบ่งกลุ่ม โดยกำหนดให้ผู้มีความรับผิดชอบเป็นหัวหน้า แล้วผลัดกันเลือกลูกทีม จากนั้นทำความสะอาด โดยมีหัวหน้าห้องเป็นผู้ตรวจเวอร์ หากเวอร์วันใดไม่สะอาด เวอร์นั้นต้องทำความสะอาดทั้งอาทิตย์ เพื่อฝึกการรักษาความสะอาดตามหน้าที่ และการฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ด้านความสามัคคี ควรส่งเสริมความสามัคคีความร่วมมือในการทำกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วง และมีการให้กำลังใจอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สิ่งสำคัญควรอยู่ด้วยทุกขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการทำงาน เมื่อเกิดปัญหาคูสามารถแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง การสอนให้เป็นคนรู้จักมีน้ำใจช่วยเหลือหมุ่คณะ รู้สึกตนเองมีคุณค่าภาคภูมิใจในตัวเอง นอกจากเรียนเก่ง ทำกิจกรรม เช่น กีฬา และช่วยเหลือบุคคลอื่น ด้านความมีน้ำใจ ควรสอนให้นักเรียนเป็นผู้ที่เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อส่วนรวม โดยให้เด็กตระหนักถึงการแสดงน้ำใจ และการเสียสละ การรู้จักการให้ต่อผู้อื่น ฝึกให้นักเรียนได้เสียสละให้ผู้อื่น และการกล่าวชมเชย เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เสียสละ ช่วยเหลือในการให้ผู้อื่น โดยผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างในการช่วยเหลือผู้อื่นให้กับลูก

แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนปากช่องพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมของทั้ง 8 ด้าน มีดังนี้

1. ด้านความขยัน ผู้ปกครอง กล่าวว่า ผู้ปกครองควรนำประวัติของผู้มีชื่อเสียง และประสบความสำเร็จในชีวิต มาให้เด็กในปกครองได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของบุคคลเหล่านั้น เพื่อให้เด็กได้นำไปใช้เป็นต้นแบบ นอกจากนั้นควรจัดเวลาให้ทบทวนวิชาเรียนในแต่ละวัน

โดยฝึกให้ทำเป็นกิจนิสัย โดยให้แบ่งช่วงเวลาพักผ่อน กับเวลาทบทวนการเรียนรู้ให้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดความเครียด รวมถึงการอบรมสั่งสอนให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้เป็นกิจนิสัย และทำให้สำเร็จ เพื่อให้ฝึกหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน การทำงานให้ประสบความสำเร็จ และการรู้จักแก้ปัญหา การส่งเสริมดังกล่าวควรให้รางวัลเมื่อรับผิดชอบหน้าที่จนสำเร็จ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้รับผิดชอบหน้าที่ของตนเองด้วยความขยัน และส่งเสริมให้นักเรียนใส่ใจต่อการทบทวนบทเรียนมากขึ้น นอกจากนั้นผู้ปกครองยังให้ความเห็นว่า โรงเรียนควรส่งเสริมหน้าที่ให้กับนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการปลูกฝังสร้างพฤติกรรมด้านความขยัน โดยการวางระเบียบข้อบังคับ นโยบายของโรงเรียนที่เอื้อต่อการแสดงพฤติกรรมด้านความขยัน ในการทบทวนบทเรียน คือการให้รางวัลกับผู้เรียนได้คะแนนดี หรือส่งงานตรงเวลา เป็นต้น

2. ด้านความประหยัด ผู้ปกครอง กล่าวว่า การสอนให้เด็กรู้จักคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ โดยให้ตระหนักถึงความยากลำบากของการหาทรัพยากรสินค้าต่าง ๆ มาครอบครอง จึงควรใช้อย่างคุ้มค่า การส่งเสริมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้ยึดถือเป็นหน้าที่ที่พึงปฏิบัติในการร่วมด้วยช่วยกันอนุรักษ์โลก การฝึกให้ใช้ทรัพยากรอย่างถูกวิธี โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติเอง อาทิเช่น การคัดแยกขยะที่นักเรียนทิ้งด้วยตนเอง การจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ การรู้จักใช้ของ โดยยึดหลักประโยชน์สูง ประหยัดสุด การใช้ของที่สามารณำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้เสื้อผ้าใช้ต่อจากพี่ การสอนให้เด็กดำรงชีวิตอย่างพอเพียงเป็นนิสัย ฝึกนิสัยประหยัดอดออม โดยผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างในการเป็นผู้นำด้านความประหยัดในบ้าน เช่น ปิดน้ำปิดไฟ และประหยัดทรัพยากรอื่น ๆ ในบ้าน ทั้งนี้จะช่วยส่งเสริมทัศนคติที่ดีในเรื่องการอดออม การใช้สอยสิ่งของแบบคุ้มค่า รู้จักรักษาสีของ หวงแหน และยินดีในสิ่งของที่ตนเองหามาได้ด้วยตัวเอง

3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ปกครอง กล่าวว่า ครูผู้สอนควรออกกฎระเบียบการสอบให้นักเรียนฟังทุกครั้ง และควบคุมปฏิบัติอย่างเคร่งครัด จนเป็นนิสัย นักเรียนปฏิบัติผิดระเบียบจะต้องกล่าวตักเตือนครั้งที่ 1 และให้สอบเดี่ยวในการผิดระเบียบครั้งที่ 2 ถ้าครั้งที่ 3 ไม่ให้ดำเนินการตรวจสอบต่อทำให้นักเรียนเกรงใจในการทำการสอบ จะสั่งสอน อบรมให้เด็กทำการบ้านด้วยตัวเอง ไม่ลอกการบ้านผู้อื่น ส่วนการสอบ ในส่วนของผู้ปกครองจะแนะนำให้เด็กตั้งใจเรียน ตั้งใจทำการบ้าน และตั้งใจทำข้อสอบ โดยส่งเสริมให้รู้จักรับผิดชอบด้านการเรียน ฝึกนิสัยให้อ่านหนังสือเป็นประจำทุกวัน เพื่อส่งเสริมให้รักการอ่าน ส่งผลให้ตั้งใจเรียนหนังสือ นอกจากนั้นควรส่งเสริมด้านการนับถือศาสนา ซึ่งช่วยขัดเกลาจิตใจ และส่งเสริมคุณธรรม

จริยธรรม เช่น การเทศนา อบรมด้วย (พุทฺธบุตฺร) สถานศึกษานอกจากจะอบรม สั่งสอนนักเรียนแล้ว ควรเปิดโอกาสให้สถาบันพุทธศาสนาให้เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ด้วย

4. ด้านความมีวินัย ผู้ปกครอง กล่าวว่า ควรสอนให้เด็กรู้และเข้าใจในความหมายของคำว่า “วินัย” ให้ถ่องแท้แตกฉาน การเคารพกติกา ข้อห้าม บทลงโทษต่าง ๆ และฝึกให้เด็กรู้จักกฎระเบียบของสังคม โดยฝึกฝนตั้งแต่อยู่ที่บ้าน เช่น การตั้งกฎระเบียบภายในบ้านให้นักเรียนเล่นและนอนเป็นเวลา หรือการเสียสละให้ผู้ใหญ่ปฏิบัติกิจก่อน เป็นต้น เมื่อเด็กออกไปข้างนอกจะได้ชินกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบสังคม เช่น การเข้าแถวต่อคิว ตามลำดับ

5. ด้านความสุภาพ ผู้ปกครอง กล่าวว่า ควรสั่งสอนอบรมการให้อภัยผู้อื่นโดยใช้หลักธรรมะ สอนให้พูดจาสุภาพ อ่อนหวาน พูดให้มีหางเสียง รู้จักเด็ก รู้จักผู้ใหญ่ มีสัมมาคารวะ รู้จักให้อภัยเมื่อเพื่อนสำนึกผิด หรือการยกตัวอย่างกรณีศึกษา ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของการมีมารยาทที่ดี สำหรับกรณีที่มีปัญหา ทะเลาะวิวาท ไม่สามารถตกลงกันได้ นั้น จะให้นักเรียนคู่กรณีร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน

6. ด้านความสะอาด ผู้ปกครอง กล่าวว่า ควรสอนให้เด็กเริ่มต้นรู้จักรับผิดชอบความสะอาดของตนเอง การดูแลความสะอาดของใช้ส่วนตัว และความสะอาดของที่บ้าน เพื่อฝึกให้รักษาความสะอาดเป็นกิจนิสัย นอกจากนั้นที่โรงเรียน ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนมีการแบ่งกลุ่ม โดยกำหนดให้ผู้มีความรับผิดชอบเป็นหัวหน้า แล้วผลัดกันเลือกถูกทีม จากนั้นทำความสะอาด โดยมีหัวหน้าห้องเป็นผู้ตรวจเวอร์ หากเวอร์วันใดไม่สะอาด เวอร์นั้นต้องทำความสะอาดทั้งอาทิตย์ เพื่อฝึกการรักษาความสะอาดตามหน้าที่ และการฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม

7. ด้านความสามัคคี ผู้ปกครอง กล่าวว่า ควรส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจทางเลือกที่ถูกต้องภายในครอบครัว เช่น การกำหนดกิจกรรมในครอบครัว ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมในครอบครัว ส่วนในโรงเรียน ครูควรเป็นผู้ชี้แนะให้เห็นข้อดีในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การส่งเสริมความสามัคคี ความร่วมมือในการทำกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วง และมีการให้กำลังใจอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สิ่งสำคัญครูต้องอยู่ด้วยทุกขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการทำงาน เมื่อเกิดปัญหา ครูสามารถแก้ไขได้ทันท่วงที การสอนให้เป็นคนรู้จักมีน้ำใจช่วยเหลือห่มุ่คณะ รู้สึกตนเองมีคุณค่า ภาคภูมิใจในตัวเอง นอกจากเรียนเก่ง ทำกิจกรรม เช่น กีฬา และช่วยเหลือบุคคลอื่น รู้จักความสามัคคี การปฏิบัติงานในกลุ่มอย่างพร้อมเพรียงกัน

8. ด้านความมีน้ำใจ ผู้ปกครอง กล่าวว่า ควรสอนให้นักเรียนเป็นผู้ที่เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อส่วนรวม โดยให้เด็กตระหนักถึงการแสดงน้ำใจ และการเสียสละ การรู้จักการให้ต่อผู้อื่น ฝึกให้นักเรียนได้เสียสละให้ผู้อื่น และการกล่าวชมเชย เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ

ที่ได้เสียสละ ช่วยเหลือในการให้ผู้อื่น โดยผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างในการช่วยเหลือผู้อื่น
ให้กับลูก ทำโดยไม่หวังผลตอบแทน ทำให้เป็นกิจนิสัย และหากพบผู้อื่นทำไม่ดี ก็จะสอนลูกให้
เห็นภาพนั้นและชี้แนะว่าไม่ดีไม่ควรปฏิบัติตาม

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University